

העלון יוצא לעילוי נשמת מזיאנה נג'מה בת חנינה לבית וזאן ע"ה, ובעולה מקיקץ כצאני בר רחל ע"ה

בית נאמן

מוצ"ש פרשת יתרו, כ"א שבט תשע"ט

בשעה 20:00

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח" רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע בשידור ישיר את שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה. או ב'קול נאמן': 079-9-367-367 או ב'קול בית נאמן': 079-9270505

נושאי השיעור:

- א. עשרת הדברות. ב. חידושים בפרשת השבוע (מהבבא סאלי ומרן הרב עובדיה ע"ה). ג. "אנכי ה' אלקיך" אם נכלל בתרי"ג מצוות? ד. ברכה שאינה צריכה איסורה מהתורה או מדרבנן? ה. טעה ובירך על אוכל לפני תפלת שחרית. האם יטעם ממנו? ו. חיוב נשים בקידוש והבדלה. ז. ברכה על ההלל בר"ח. ח. ברכת נרות שבת לפני ההדלקה או אחרי? ט. הטבת חלום. י. הפסוקים שאומרים בקידוש היום. י"א. לא תרצח, לא תגנוב, לא תחמוד. י"ב. "ולא תביא תועבה אל ביתך".

לזבוח לשם אלקים. ומה נעשה עם יתרו שנאמר בו 'ויקח יתרו עולה וזבחים לאלקים'? לכן ממשיכה התורה 'וגר לא תונה' (שם פסוק כ'), כלומר אל תדבר על הגר הזה רעות, כי הוא מסכן עכשיו נכנס ליהדות, והוא לא יודע מה זה שם אלקים ומה זה שם הוי"ה וטעה בזה. החידוש הזה מצאתיו אח"כ במהר"ם שיף (סוף בבא בתרא ק"י ע"ב), ושם כתב אותו בשתי שורות כי הוא תמיד כותב בקיצור נמרץ.

חידוש של מרן הרב עובדיה ע"ה בפרשה

ג. עוד חידוש של הרב עובדיה ע"ה בעשרת הדברות. כתוב "לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ" (שמות כ' ד'). כתוב בגמרא (מכות ט"ז ע"ב) האוכל שרץ העוף חייב שש מלקויות (וכל מלקות שלושים ותשע מכות), האוכל שרץ הארץ חייב חמש מלקויות, והאוכל שרץ המים חייב ארבע מלקויות. והוא מסביר את הפסוק ככה: "אשר בשמים ממעל", אם אכל שרץ שעף בשמים זה עונש מעל כולם. "ואשר בארץ מתחת", אם אכל שרץ הארץ זה פחות אחד. "ואשר במים מתחת לארץ", אם אכל שרץ המים זה פחות אפילו מן הארץ. החידוש הזה כ"כ יפה, והרב אמר אותו כמה פעמים. אבל מתברר שזה כתוב במנחת יהודה לרבי יהודה פתייה (עמ' מ"ב) על הפסוק הזה. (הרבה חושבים שתמיד אם הרב אומר משהו באגדה הוא חידש אותו בעצמו, אבל אין לו זמן לחדש בדברי אגדה, והרבה פעמים כשאומר חידוש כזה הוא קרא אותו בספרים, אבל לא זוכר באיזה ספר זה כתוב בדיוק, כי מאי נפקא מינה? זה רמז בעלמא)⁵.

אם לא כיון בפסוק הזה "וזבח לאלהים יחרם" לשם קדושת השם, הספר תורה שלו פסל אבל הפוך, הספר תורה שלו הכי כשר, כי כל המפרשים פה אחד אומרים "וזבח לאלהים" זו עבודה זרה, וזה הפירוש בגמרא (סנהדרין ס"ג ע"ב) ורש"י ואבן עזר והתרגום (שמות שם) וכולם כתבו ככה, וכי בגלל דרשה אחת בזהוה חדש נהפוך את העולם!?

ויע' בחוברת אור תורה סיון תשס"ט סימן ק"ג).
5. אחד מבחורי הישיבה טעה בזה, ופעם כתב על הפסוק בפרשת תולדות "וצא השדה וגדלה ל' ציד" (בראשית כ"ז ג'). למה המלה ציד כתובה בה"א "צידה"? וכתב "שמעתי מפי קדשו של מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א, שיצחק לימד את עשיו חמשה דברים של שחיטה, דרסה חלדה שהיה הגרמה ועיקור" (חולין ט"ו ע"א). חידוש כ"כ יפה. אמרת לו: זה בעל הטורים שם. אתם לא לומדים בעל הטורים ולא קוראים כלום, אבל בשעת הפנאי תקראו ותלמדו בעל הטורים ומפרשים אחרים. היה עוד דבר כזה, פעם שמענו מהרב שיש במלת "סיום" גנלה ונסתר, גנלה זה אותיות "סיום" ונסתר זה אותיות המילוי והנסתר והגנלה עולים אותו גימטריא, כלומר סמ"ך - ס' זה ששים וגם מ"ך עולים ששים, יו"ד - י' זה עשר וגם ו"ד עולים עשר, ו"ו - ו' גלגית זה שש וגם ו' הנסותרת עולה שש, מ"ם - אותה חזיר ככה. ללמד שמי שעשה סיום בגנלה ולמד כל המסכת ומי שבא ברגע האחרון ושמע דברי תורה, יש להם אותו שכר בזה. העורכים של ההגדה של פסח "איש מצליח" (שיצא לפני כמה שנים) כתבו ככה בשם הרב עובדיה ע"ה. שלח לנו חכם אשכנזי: זה לא חידוש של הרב עובדיה אלא של הגר"א (דברי אליהו דף צ"ה ע"ב). אבל ב"ה שמסר עולמו לשומרים, אני קראתי את זה בשו"ת יביע אומר (ח"ד סימן מ"ב אות ג') ושם כתב בשם הגר"א. אבל כשהרב דורש ברבים לא תמיד אומר איפה מצא את זה אלא שופך הכל, כי זה לא הלכה שצריך

"עשרת הדברות"

א. שבוע טוב ומבורך¹. היום קראנו פרשת יתרו שיש בה את עשרת הדברות. הרבה חושבים ש"דברה" זה לשון נקבה, אבל א"כ צריך לומר עשר הדברות. ובאמת יכול להיות שהיחיד זה לא "דברה" אלא "דָּבַר", ודברות זה רבים. איפה מצאנו "דָּבַר" בתנ"ך? "והנביאים יהיו לרוח וְהַדָּבָר אִין בהם" (ירמיה ה' י"ג), כלומר אין בהם דיבור ונבואה, ו"הדָּבָר" זה שם עצם. ואין ראייה מלשון "דברות" שזה נקבה, כמו שיש אב - אבות וכדומה. ומובן מה שכולם אומרים "עשרת הדברות" (כמו שכתוב בתורה "עשרת הדברים" (שמות ל"ד כ"ח). רק במקום דברים אומרים דברות).

חידוש של הבבא סאלי ע"ה בפרשה

ב. פעם (בשנת תשל"ב) היינו בשבת בנתיבות, והרב צבאן ע"ה אמר לנו: בואו תעשו סעודה שלישית אצל בבא סאלי ע"ה. הלכנו לשם. והבבא סאלי ז"ל אמר חידוש אחד בפרשת השבוע, שמתחילה לא כ"כ הבנתי אבל אח"כ הבנתי אותו. כתוב 'ויקח יתרו עולה וזבחים לאלקים' (שמות י"ח ב'), והגמרא (מנחות ק"י ע"א) אומרת: מה נשתנו כל הקרבנות שלא נאמר בהם שם אלקים ושם שדי אלא רק ה'? שלא לתת פתחון פה לאפיקורסים לרדות, כי הם יאמרו שיש כמה אלהות, הקרבן הזה לשם הוי"ה והקרבן הזה לשם אלקים והקרבן הזה לשם שדי' והקרבן הזה לשם צבאות, אלא כולם לה². ופירשו בזה הפסוק "וזבח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו" (שם כ"ב י"ט), שלפי הפשט הכוונה זובח לעבודה זרה³. אבל בזהוה (בראשית דף ג' ע"ב במדרש הנעלם) הביאו פירוש בדרך דרש, שהכוונה זובח לשם אלקים, יחרם וחייב מיתה. וכי בגלל שאמר אלקים במקום שם ה' חייב מיתה?! אלא זה בדרך דרשה בלבד⁴ שאסור

1. חזק וברוך (לחזן ר' פרוש ואחיו ר' יהונתן ה"ו על השיר "רועה נאמן"). רק יש שגיאה קטנה של המשורר, לא אומרים "ששה בסיון", אבל נותר על זה...
2. כוונת הגמרא כאן כדי שלא יהיה פתחון פה שזה כמו אצל אומות העולם, למשל ליוונים יש שנים עשר אלילים, אליל היופי, אליל החכמה, אליל הכסף, אליל העושר, אליל הגיהנם... וכל האלילים. האליל הגדול ביותר נקרא "צאוס" (הוא רמזו בדניאל י"ב י"א) "שיקוף שומם", כי חלק מהמרוקאים לא יכולים לבטא מלה שיש בה אות קו"ף כי היא קשה במבטא, ועושים אותה א"ף, כמו למשל "קדוש קדוש קדוש" הם אומרים אדוש אדוש אדוש. זה ידוע ומפורסם. ופעם שמעתי את הרב מנחם ע"ה אומר משהו דומה לזה. וא"כ שיקוף זה "צאוס" האליל הגדול שלהם, ואם למשל אדם היה עשיר והתהפך עליו הזמן, יודע שאליל העושר עשה לו את הצרה הזאת, אז הוא פונה ל"צאוס" שיגיד לאליל העושר שיביא לו כסף. זה השגעונות שלהם. לכן אם היה בקרבנות דבר כזה, היינו טועים ח' ועושים כמו היוונים, שיש שמות קטנים ושם הוי"ה מעל כולם. לכן כדי שלא יהיה פתחון פה בזה, תמיד כתוב "ר"י נוחו לה" בלבד.
3. רש"י מוכיח ממה שכתוב לאלהים ולא לאלהים, שהכוונה לאלהים שציויתי אותך עליהם במקום אחר. ויש עוד פסוק כזה, "אין כמוך באלהים ה' ואין כמעשיך" (תהלים פ"ו ח'), באלהים הכוונה באלילים.
4. חכם אחד תפס את הפירוש הזה כדבר ברור, וכתב שכל מי שכותב ספר תורה

עיצוב גרפי: האלק 050-2738858

להקדשות הנצחות: 052-7130552

העלון השבוע מוקדש להצלחת כמיס בן כמסאנה לבית פרץ ולהצלחת ב"ב והוריו הי"ו

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:32	17:52	16:38
18:28	17:53	16:54
18:26	17:51	16:42
18:29	17:54	16:56

עץ חיים היא למחזיקים בה

להצלחה
ודיווג הגון
לישראל
חיים בן
שושנה ה"ן

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

לרפואת
יוסף חי כהן
בן מסעודה

מצות "אנכי ה' אלקיך"

ד. הערב נדבר על עשרת הדברות. המצוה הראשונה "אנכי ה' אלקיך". הרמב"ם (ספר המצוות מצות עשה א') מונה אותה מכלל תרי"ג מצוות, שמצוה להאמין במציאות ה', שיש בורא לעולם נמצא ומשיג, ושהעולם לא בא מאליו. לא כמו שאומרים המשוגעים שהתפוצץ מפץ אחד ויצא עולם נפלא כזה, וגם המוחות שלהם באו מהמפץ, למה שלא יתנפצו עכשיו ויילכו לעזאזל?! אבל נוח להם לחשוב ככה כדי שלא יהיה להם שום חיוב שום תרבות ושום דרך ארץ. הרמב"ם אומר שזו מצות האמונה. אבל בעל הלכות גדולות שקדם להרמב"ם מונה את התרי"ג מצוות בשיטה אחרת⁷, והוא לא מונה את המצוה הזאת. מה טעמו של בעל הלכות גדולות? הסבירו פשוט מאד, אם אדם אומר: אני המלך ואני מצווה אותך כך וכך, וכי כשאמר "אני המלך" זו מצוה?! הוא מזדהה ומודיע שהוא המלך. לכן כאן שכתוב "אנכי ה' אלקיך" זה זיהוי בלבד, ואח"כ אומר את המצוות "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני". אבל הרמב"ם כותב שגם "אנכי" זו מצוה. ויש הוכחות לכאן ולכאן. הרמב"ן תמיד מלמד זכות על הראשונים, "מליץ טוב לצדקנו", והוא מתרץ את בעל הלכות גדולות, אבל למעשה הוא לא סובר כמותו, כי גם הוא מונה מצות "אנכי" כמו הרמב"ם (מצות עשה א' ומצות לא תעשה ה').

הוכחות מהגמרא לדעת הרמב"ם בזה

ה. אבל יש הוכחה של הרמב"ם (ספר המצוות מצות עשה א') שקשה מאד לדחות אותה, והרמב"ן דחק הרבה בזה. מה ההוכחה? בגמרא (מכות כ"ג ע"ב) אמרו: תרי"ג מצוות נצטוו ישראל, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, ומהם שתיים ששמענו מפי הגבורה, מאי קראה? "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" (דברים ל"ג ד'), המלה "תורה" שזה בגימטריא שש מאות ואחת עשרה צוה לנו משה, ואיפה עוד שתי מצוות? שמענו אותם מפי הגבורה. מה הם שתי המצוות האלה? "אנכי, ולא יהיה לך". וא"כ מפורש בגמרא שאנכי זו אחת מתרי"ג מצוות. הרמב"ן (בהשגות שם) נדחק בזה, וכתב שאפשר לפרש ששתי המצוות זה לא יהיה לך ולא תעשה לך פסל. אבל הגמרא לא אמרה ככה אלא "אנכי ולא יהיה לך". ואם אמרה "אנכי" בשביל לדעת התחלת עשרת הדברות, אז שתאמר "אנכי לא יהיה לך ולא תעשה לך". אלא מוכרח שאנכי זו מצוה לבד ולא יהיה לך זו מצוה לבד. עוד הוכחה מהגמרא שם (כ"ע ע"א): בא דוד והעמידם על אחת עשרה, בא ישעיה והעמידם על שש, בא מיכה והעמידם על שלוש, חזר ישעיה והעמידם על שתיים, ובסוף בא חבקוק והעמידם על אחת, שנאמר "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב' ד'). מה הפשט העמידם על אחת? לקח אחת מתרי"ג מצוות ואמר שכל התורה מרוכזת במצוה הזאת. וזו מצות האמונה, "וצדיק באמונתו יחיה", כי מי שמאמין בתורה, נקל לו לשמור כל המצוות, ומי שלא מאמין עושה הכל בלי אמונה ומה זה שווה לו? העמידן על אחת משמע שהאחת הזאת היא אחת מתרי"ג מצוות, כי א"כ צריך לומר "בא חבקוק והעמידם על האמונה" בלבד, אלא הכוונה שזו אחת מהתרי"ג מצוות. ואיפה כתוב אמונה בתורה? זה "אנכי ה' אלקיך".

הוא נמצא ומשיג בעולם

ו. ומה שהסבירו בדעתו של בעל הלכות גדולות, שבתחילה הקב"ה המזדהה ואומר "אני מלך העולם" ואח"כ אומר "אני מצווה אתכם כך וכך", לכאורה קשה להרמב"ם למה מנה את זה לשתיים, וכי נמנה המצוה לבד והמצוה לבד?! לפני שנים רבות ראיתי שהמלבי"ם הסביר את זה, וכתב שבכלל המצוה של מציאות ה' גם שהוא נמצא ומשיג בעולם, ואיך יודעים שהוא משיג? "אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". מה הכוונה? אומות העולם אומרים שהקב"ה ברא את העולם אבל לא אכפת לו ממנו אחרי שבראו. ובעל התניא מסביר ככה, שלטענתם כמו שהבנאי בנה בית ואח"כ לא צריך להשיג על הבית, אלא הוא יכול לנסוע למרחקים והבית ממשיך להתקיים לבד, גם הקב"ה אחר שברא את העולם הוא עזב אותו וממשיך להתנהל לבד. לכן התורה אומרת שזה לא נכון, "אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", שגם אחרי הבריאה אני עוד משיג על העולם, וכשהיהודים היו סובלים שם במצרים נתתי למצריים עשר מכות והטבעתי אותם והוצאתי אתכם משם. זה ההסבר של המלבי"ם. והשתא ניחא ש"אנכי ה'" מלבד היותה הזדהות המדבר היא גם מצוה. ולפי זה ניחא גם קושיא ידועה ששאל רבי יהודה הלוי לאבן עזרא⁸ (שמות כ' ב'): למה כתוב אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים ולא כתוב "אשר בראתי שמים וארץ"? והרי יותר חשוב הבריאה כולה. והאריך שם בזה. אבל לפי האמור התשובה פשוטה, כי אם תאמר אשר בראתי שמים וארץ, הרי יכול להיות שבראתי ועזבתי אותם, איפה רמז ההשגחה בזה? לכן כתוב "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", שבראתי ואני משיג גם אחרי הבריאה. מאי נפקא מינה? אם תאמר שברא ועזב ח"ו או א"כ נחפש כל מיני פסילים ואילילים עם כח ועם השפעה כביכול שיהיו מתווכים, כי מי יקשר אותנו עם בורא עולם?! אבל אין תיווך בזה, "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ"ג ע"ג).

"לא יהיה לך אלהים אחרים על פני"

ז. אחרי זה נאמר: "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה" וגו' (שם פסוקים ג'-ד'). הרמב"ם (ספר המצוות מצוות לא תעשה א' וב') מונה אותם מצוות נפרדות, אבל כנראה שהכל דברה אחת, כלומר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, וממילא לא תעשה לך פסל ולא תשתחוה להם לאלהים אחרים ולא תעבדם. לכן כולם כלולים ב"לא יהיה לך".

ברכה שאינה צריכה דאורייתא או דרבנן?

ח. "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ' ז'). אמרו חכמים (ברכות ל"ג ע"א) כל המברך ברכה שאינה צריכה עובר משום לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא. האם מי שמברך ברכה שאינה צריכה זה איסור דאורייתא או דרבנן? יש אומרים שזה איסור דאורייתא, וכפשט הגמרא "עובר משום לא תשא". זו דעת הרמב"ם מפורש בתשובה (שו"ת פאר הדור סי' ק"ה), ובחיבור אפשר לפרש לכאן ולכאן (עיין בשו"ת יביע אומר ח"א חאו"ח סימן ל"ט אות ז'). ויש ויכוח בדעת מרן, הרב משה לוי ע"ה (ברכת ה' ח"א פ"א הערה 9) כותב שזה לא מוכרח ואפשר לומר מדעת מרן שאיסור ברכה שאינה צריכה זה מדרבנן, ואילו הרב עובדיה ע"ה (שו"ת יביע אומר שם אות ח') כותב שגם מרן סובר שזה דאורייתא כמו הרמב"ם. וגם הרב חיד"א ע"ה (בברכי"י סי' מ"ו סק"ו

לומר דבר בשם אומרו אלא אגדה. אח"כ היה לי גם מקרה כזה, שכתבתי בתהלים שלי אמת קנה בפסוק "כי שבר דלתות נחושת" (תהלים ק"ז ט"ז): שמעתי מפי מרן הגר"ע יוסף שזה ראשי תיבות "שדכן", כי הוא משבר דלתות, וגם כאשר אין שום קשר בין המשפחות, הוא משקר קצת כאן ומוסיף נופך משם עד שבסוף מתחנתים ביחד. שלח לי מישהו שזה לא חידוש שלו אלא של הרב זוננפלד ע"ה. וכי על כל דבר צריך לשאול את הרב, מי אמר את זה ראשון, הרב או מישהו אחר? אבל זה הכלל, אם אדם ימצא עוד דבר של אגדה שהרב כותב או אומר ולא יודעים מקורו, שיידע שהרב לא אחראי לציין בכל דבר את המקור שלו. הרמב"ם (בתחלת ספר המצוות) כתב ארבעה עשר כללים שכללים נפלאים ומתוקים מדבש, למשל בעל הלכות גדולות מונה מצוה שנכפלה בתורה לפי מספר הפעמים, והרמב"ם (שרש תשיעי) כותב שאי אפשר למנות ככה, כי הגמרא (בבא מציעא דף נ"ט ע"ב) אומרת שהתורה צייתה על הגר בארבעים וששה מקומות, וכי נעשה מזה ארבעים ושש מצוות?! הרי יגמרו לנו כל התרי"ג מצוות. וגם שבת ופסח כתובים כמה פעמים בתורה. אלא אם התוכן אותו דבר זו מצוה אחת. וגם הוא כותב שם (שרש השלישי) שלא מונים מצוה שנאמרה לפי שעה, כמו "איש אל יותיר ממנו עד בוקר" (שמות ט"ז י"ט), שאסור להותיר מן המן עד הבוקר, וכי זו מצוה לדורות! הרי זה רק לאותו הדור, שאכלו את המן ארבעים שנה, בלבד. הרמב"ם כתב ארבעה עשר כללים בזה, ומי שקורא אותם בלי כל המפרשים והקושיות והפלפולים עליהם, רואה שהרמב"ם מדבר בשכל מיוחד במינו. פעם מישהו כתב שיש להרמב"ם "שכל אלוקי".

7. יש אומרים שאבן עזרא היה חתנו של רבי יהודה הלוי, אמנם הוא צעיר ממנו אבל לא ידוע בבירור שהיה חתנו. אברבנאל (שמות ל"ב א') תופס ככה, אבל בשאר מקומות לא מצינו זה. בשו"ת חוות יאיר (בהשגחות לסי' רל"ח) כותב: שאם הוא חתנו למה הוא כותב "שאלני רבי יהודה הלוי" ולא "שאלני מר חמי"? אבל החוות יאיר חושב שכולם כמוהו אשכנזים, וכמו שאצלם אומרים "מר חמי" אז כולם צריכים לומר ככה... אבל בזמן הראשונים לא אמרו את זה, לא מר חמי ולא מר דודי וכדו'. וגם יכול להיות ששאל אותו לפני חתונה. (ועי' בספר סנטן ליאיר עמ' ס"ו-ס"ז).

8. פעם מישהו שאל את אבא ע"ה על זה, וענה לו תירוץ אחר, שאם היה כתוב "אשר בראתי שמים וארץ", א"כ כולם צריכים לשמור תורה ומצוות, וכי ברא שמים וארץ רק ליהודים?! הרי הוא ברא אותם לכל העולם, אז תעשה לכולם מעמד הר סיני שישמרו הכל. לכן כתוב "אשר הוצאתיך מארץ מצרים", פירושו שיש לי עליכם חוב כי הוצאתי אתכם מארץ מצרים. הרעיון הזה מופיע במדרש (שמות רבה פרשה כ"ט פסקא ג'): משל לבת מלכים שהיתה בשבי, ובא מלך אחד נלחם בשבילה ופדה אותה מהשבי, ואח"כ ביקש לקחת אותה לאשה. שאלה אותו: מה אתה נותן לי? ואמר לה: אם אין לי עלי רק שפדיתני אותך מהשבי זה מספיק. לכן כתוב "אנכי ה' אלקיך", למה אלקיך ולא של כל העולם כולו? כי "אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים", ולכן אתם חייבים לשמוע בקולי. לפעמים אנשים מחפשים פילוסופיא ועמקות, אבל יש פירושים כ"כ פשוטים בפסוק.

053-6652663

ספרי תורה | תפילין | מזוזות | מזילות ועוד

תנתן הנחה לבאים דרך העלון

לעילוי נשמת
בחיירי רפאל בן כמנוה
ל"ג בעומר חנוכה תשס"ב
היתה ראייתו בת שאשיה
ל"ג בעומר תשס"ג
ת.צ.צ.ב.ה.

ל"ג בעומר מרת הדסה אבישג
רבקה יסכה ע"ה
בת הרבנית אביבה מרים
תלחטו"א, בת של מוה"ר
הגר"י בראד שליט"א

ל"ג בעומר הילד יניק וחכים
חיים שמעון ז"ל
בן בלהה תחי'
ר"ע ז"ר בשבט.

ל"ג בעומר
רחל מלכה ז"ל
ל"ג בשבט תשע"ב

ל"ג בעומר בוגיד בן סתחנה
לבית מאמו
נלבית י"ב בתשרי תשע"ה
ואשתו לויזה בת מניכיה
נלבית י"ב בתשנ"ט

וס' רצ"ה סק"ה) כתב ככה. פעם למדנו את הדברים, ונראה שיש מקום בירה דעה (סימן של"ד סעיף ל"ז) שמוכרח להבין בדעת מרן שאיסור ברכה שאינה צריכה מדאורייתא ממש (עיי' בשו"ת בית נאמן ח"א חאו"ח סימן כ"א ד"ה ואשר אני). אבל הרבה פוסקים ראשונים אומרים שאיסור ברכה שאינה צריכה זה מדרבנן, והם רובנו הם (ראש השנה ל"ג ע"א בתוד"ה הא) ואחרים שלוש ראייה ראשונים סוברים ככה (עיי' ברכת ה' ח"א עמ' כ"ט). זאת אומרת לדעתם התורה שאמרה לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא הכוונה להישבע לשוא, כי זה איסור תורה, אבל אדם שאומר ברכה אפילו שלא צריך מה רע בזה?!

שתי ראיות מדרבנן

ט. חכם אחד רצה להוכיח שברכה שאינה צריכה מדרבנן, מסברא פשוטה מאד, שהרי כל הברכות היום הם מדרבנן (חוץ מברכת המזון בלבד)⁹. איך חכמים יכולים לתקן ברכות כאשר זה גובל באיסור תורה? הגמרא (יבמות צ"ע"א) אומרת שחכמים יכולים לעקור דבר מהתורה בשב ואל תעשה, כי לא עשינו בזה עבירה נגד התורה¹¹, אבל לא יתכן לעשות בקום ועשה נגד התורה¹². וא"כ איך חכמים יכולים לתקן מאה ברכות? הרי כל ברכה זו עבירה בקום ועשה כי התורה אמרה "לא תשא". אלא מוכרח שזה מדרבנן. זו קושיא. ובדוחק אפשר ליישב אותה ע"פ מה שאמרו במדרש (עיי' בשו"ת יוסף אומץ להרב חיד"א סימן נ') שמשוה רבנו תיקן מאה ברכות, וא"כ הוא ידע שהקב"ה מרשה לו לתקן את זה. אבל זה לא כ"כ פשוט, כי יש ברכות מאוחרות יותר, כמו הרואה חרבות בבל מברך חמש ברכות (ברכות נ"ז ע"ב), וכי תיקנו אותם בימי משה רבנו?! (עיי' בשו"ת בית נאמן שם בד"ה וזכורני). זה סיוע לדעת רבנו תם. ויש לי עוד סיוע לזה, מהגמרא (ברכות ל"ג ע"א) שאומרת: כל המברך ברכה שאינה צריכה עובר משום "לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא, ולא כתוב "עובר בלא תשא" אלא עובר "משום", וזה משמע מדרבנן¹³. גם זה סיוע לדעת רבנו תם בזה.

בירך על אוכל לפני תפלת שחרית

י. אבל כיון שהרמב"ם כותב דאורייתא ומרן וכמה פוסקים כותבים ככה, אי אפשר לעשות נגדם בזה. הרב משה לוי ע"ה תופס שזה דרבנן, כי אמנם דעת הרמב"ם זה דאורייתא, אבל בדעת מרן אפשר לדחות שזה דרבנן. אבל מזה הוא חידש הלכה, שאם אדם קם בבוקר ולפני שהתפלל בירך למשל על

9. בספר חסידים (סימן קנ"ה) מובא מעשה בחסיד אחד שהיה מברך לה' על כל אבר ואבר, תודה רבה שבראת לי עינים, שבראת לי מוח, שבראת לי אזנים, שנתת לי אף, שנתת לי לשון, שנתת לי שיניים. וכתב שם: ומקרא מסייעו "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך" (תהלים ל"ה י'). והרב חיד"א (נדרים ע"פ שם) מתפלל: הרי זו ברכה לבטלה, ואין יקח כל רמ"ח איברים ויעשה מהם רמ"ח ברכות כל יום? והוא מפרש הכוונה שמודה על אבר ואבר ולא מברך ברכה בשם ומלכות. אבל אם נאמר שברכה שאינה צריכה מדרבנן, יכול להיות שאותו חסיד רצה להוסיף עוד ברכות.
10. הרמב"ן (בספר המצוות בשכחת העשין עשה ט"ו) כותב שגם ברכת התורה מדאורייתא (ועיי' במשנה בבורה סי' מ"ו סק"א ובהערות איש מצליח שם), אבל כל שאר הברכות כמו המוציא לחם מהארץ וכדו' לכ"ז זה מדרבנן.
11. השבוע בחק לישראל (פרשת תי"ו חמישי) כתוב דבר נפלא בהרמב"ם שם (פ"א מהלכות ק"ש ה"ט): למה אמרו חכמים שקריאת שמע של ערבית עד חצות הלילה ולא יותר (שהרי מן התורה זמנה עד הבוקר)? אלא כדי להרחיק את האדם מן הפשיעה. במשנה (ברכות פ"א מ"א) כתוב להרחיק את האדם מן העבירה, והרמב"ם שינה וכתב "מן הפשיעה". הרמב"ם מדייק עד מוד, וכל אות ומלה שמשנה מהמקורות יש סיבה לזה, וגם כאן זה לא בתנא. אם היה כותב "מן העבירה" משמע שאדם שמבטל קריאת שמע עשה עבירה, ובאמת לא עשה עבירה אלא הפסיד את המצוה, ולכן כתב "מן הפשיעה" כלומר מהרשלנות, וחכמים תיקנו קריאת שמע עד חצות הלילה כדי להרחיק את האדם מהרשלנות הזאת, שלפעמים אדם יכול לחשוב שיש עוד זמן ועדיין יש כוכבים או אומר עוד לא הגיעו "מאזנים" (פעם היה לנו בתנא חכם אחד שהיה עני ולא היה לו שיעון, ובסליחות היה בא כל לילה בדיוק בשעה הישעו שנים וחצי, שאלו אותו: איך אתה יודע מה השעה? אמר להם: אני מסתכל בשמים ורואה קבוצת כוכבים שנקראת "מאזנים", כשהם בצד פלוני אני יודע שהגיע הזמן. המאזנים אלה זה העניו שלו בשמים. אולי זה המאזנים של חודש תשרי...). וביתנים עלה עמוד השחר, ונמצא שהפסיד קריאת שמע. לכן הרמב"ם כתב "מן הפשיעה".
12. למשל אם כל ראש השנה ביום שבת, מדין תורה מותר לתקוע בשופר, והרי אפילו בשבת זה לא מלאכה, "חכמה היא ואינה מלאכה", אבל חכמים גזרו שאסור לתקוע בשופר, מחשש שהוא לא יידע לתקוע או הסדר או הטומוטיין ויילך לחכם שילמדנו ויטלטל את השופר ארבע אמות ברשות הרבים. ואם ישאל אותו: למה נזכרת לבוא ולשמוע ולעשה לפניך? יענה שלא היה לו זמן. ובגלל זה ביטלו תקיעת שופר בשבת (ראש השנה כ"ט ע"ב). הגמרא שואלת: איך יכולים לבטל מצוה מדאורייתא? ועונה: לא ביטלו את זה בקום ועשה אלא בשבת ואל תעשה, שלא תוקיעים בשופר בשבת.
13. הגמרא (גיטין כ"ו ע"א) אומרת: רבי אלעזר מכשיר בכלן חוץ מגיטי נשים שנאמר "וכתב לה" לשמה, כלומר מי שכתוב גט שלא לשמו אפילו שזה בטופס (כגון: למנין שאנו מונים פה בעיר פלונית וכו') זה פסול, כי התורה אמרה "וכתב לה" שצריך שיכתוב לשמה. הגמרא מקשה: וכתב לה אתוהר או הסדר או ה' וכו' לחכם שילמדנו ויטלטל את השופר? ונחם נוסח סנדורט, וכי על זה אומרים וכתב לה לשמה? והגמרא עונה "אימא משום שנאמר", כלומר במשנה כתוב שנאמר ותגרוס "משום שנאמר", כלומר זה מדרבנן. וא"כ גם כן שכתוב "משום לא תשא" הכוונה מדרבנן, ועיי' בשו"ת בית נאמן שם סוף הדיבור הראשון).

סוכריה, יאמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ולא יאכל את הסוכריה, כי יש אומרים שלאכול לפני התפלה זה איסור דאורייתא, ואילו ברכה שאינה צריכה לדעתו זה דרבנן (ברכת ה' ח"ב פ"א סעיף כ"ז). אבל הלכה לא ככה, כי אמנם אסור לאכול לפני התפלה, אבל לטעום סוכריה אחת אחרי שכבר בירך מותר לעשות את זה (עיי' בהערות מרן שליט"א בברכת ה' ח"ה עמ' 64-65, ובשו"ת אלישיב הכהן ח"א סי' א' ושם בהסכמת מרן הראש"ל הגרש"מ עמאר שליט"א). אמנם הרמב"ם כתב (פ"ו מהלכות תפלה ה"ד) "אסור לטעום לפני התפלה", אבל לא עד כדי כך שיברך ברכה לבטלה ויאמר ברוך שם.

אין להודיעו שזו ברכה לבטלה

יא. אבל גם לדעת הרב עובדיה שתופס שברכה שאינה צריכה זה דאורייתא, לפעמים חייבים להשתמש בדעת מאן דאמר שזה מדרבנן. פעם אחת היתה אשה שקודם נישואיה הרתה והלכה לרופא והפילה, אחרי זמן הלכה לעיר אחרת, חזרה בתשובה שלימה ונישאה לאברך והם חיים באושר ועושר (כמו שאומרים היום), והנה ילדה בן. האברך אומר: זה בן בכור ויש לי פדיון הבן. אבל בפדיון הבן שואלים את האשה אם לא הפילה ולא ילדה לפני כן, ומה תעשה? אם תספר את זה לבעלה יהיה מזה שנאה וקנאה ותחרות ושם רע על המשפחה, וגם עלול לגרש אותה כמו כלום. הלכה לרב עובדיה וסיפרה לו "צרתה צרה", או ששלחה מישהו אליו ושפך את לבו על זה. הרב אמר לה: אפשר להעלים את זה, אבי הבן יברך בשוגג ולא צריך להגיד לו שכן זה נולד אחרי הפלה, כי כתוב (ברכות י"ט ע"ב) "מוצא כלאים בבגדו פושטו אפילו בשוק", שאם אדם הולך בדרך ורואה שיש לו כלאים ודאי בבגד, צריך לפשוט את הבגד אפילו בשוק¹⁴. אבל הפוסקים סוברים שזה דוק אם זה כלאים דאורייתא, אבל אם זה כלאים דרבנן יכול להשאיר אותם (הרמב"ם פ"י מהלכות כלאים הכ"ט ובטור וש"ע י"ד סי' ש"ג). לכן הרב אומר שיש לנו ספק ספיקא: שמא כדעת רבנו תם שברכה שאינה צריכה דרבנן וממילא לא צריך להגיד כלום, ואפילו לדעת הרמב"ם אם זה בשוגג שאינו יודע שאשתו הפילה בכלל, מברך ולא חייבים לספר לו את זה. ובפרט שרוב ככל הפוסקים הראשונים סוברים שברכה שאינה צריכה דרבנן, והפסוק שאמר "לא תשא" הכוונה שלא להישבע לשקר, אבל אם מוציא שם ה' ומברך אותו מה רע בזה?! וא"כ אין בזה איסור דאורייתא אלא רק דרבנן. ולכן הרב התיר את זה (שו"ת יביע אומר ח"ח חיד"א סימן ל"ב)¹⁵.

זכירה בפה

יב. "זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ"ח). בבבלי תורת כהנים (פרשת בחקתי פרשה א' אות ג') כתוב: זכור, יכול בלב, כשהוא אומר ושמו הרי בלב אמור, הא מה אני מקיים זכור, זכור בפה. וזה מובא בשו"ת יחווה דעת. אם היה כתוב בתורה רק "זכור" בלבד, מי אמר שצריכים להזכיר שבת "גוט שאב"ס" וקידוש? אבל כאשר כתוב גם "שמור", הרי שומרים דבר בלב, ומה זה זכור? לזכור בפה. איפה מצאנו "זכור"? בפה? ירמיה אומר "הבן יקר לי, אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיה ל"א י"ט, וז הפסוק יום שני של ראש השנה), אפרים זה עם ישראל¹⁶, "כי מדי דברי בו" כאשר אני מדבר עליו, "זכור אזכרנו עוד", והרי אם אתה מדבר על בן אדם בוודאי שאתה זוכר אותו, ומה החידוש בזה? אלא הכוונה שאני מזכיר אותו פעם אחר פעם¹⁷. זה מרוב חיבה שאוהב את עם ישראל¹⁸.

14. פעם כשהרב עובדיה היה בחור צעיר, באו רשעים להרגיו אתו ואמרו לו שיש לו כלאים בבגד, הוא היה בלחץ ובא לפשוט אותו ברובו, ואמרו לו: סתם אמרנו לך ככה. אבל אסור להאמין להם. הוא בוקר סריק שמחפשים לצער תלמיד חכם, תגיד להם: זה כלאים?! נחכה עד שאחקור ונבדוק את זה. תדחה אותם שייילכו לגיהנם, איך הם עושים דבר כזה?!
15. אח"כ הוסיף עוד נופך בזה, שצריך ללמד את הכהן שלא לשאול את האשה אם הפילה לפני כן, כי היא יודעת שהפילה, "לב יודע מרת נפשו" (משלי י"ד י'), אלא אומר רק "זה הבן בכור הוא" בלי שאלות. למה תכריח אותה לענות תשובה שקרית? (שם אות ה').
16. למה? כי הוא הבן של יוסף, שהיה זן ומפרנס את כל האחים שלו. וכמה פעמים כתוב "אפרים" וזה כולל את כל עם ישראל.
17. ירמיה הנביא מדבר תוכחות נוראות, אבל כאשר הוא מדבר מתוך אהבה לישראל זה משהו מהדהד, ואין מי שמדבר ככה. פעם ראה בחלומי איכרים ורועים בעדר בשעה שחצי ארץ ישראל נחרבה בזמן שנחריב ושלמנאסר וכל הרשעים הארורים ההם, ועל זה אמר: "על זאת הקיצוניות וזאת ערבותי ערבת ל" (שם פסוק כ"ה), כלומר פתחת את העינים, וכל מה שראיתיה היא חלום כ"כ יפה, היתה לי שינה כ"כ עריבה מתוקה.
18. כתוב בפסוק אחד בפרשת בהעלותך: "ואתנה את הלויים נתונים לאהרן ובניו מתוך בני ישראל, לעבוד את עבודת בני ישראל באהל מועד ולכפר על בני ישראל, ולא יהיה בבני ישראל נגף בנשבת בני ישראל אל הקודש" (במדבר ח' י"ט). חמש פעמים "בני ישראל" בפסוק אחד. מרוב חיבה שהקב"ה אוהב את עם ישראל, וכמה שיעשו וישתגעו נגד השבת וכיצוה אדם זה מסכנים חסרי דעת, מה לעשות להם?! וכי אדם שיש לו בן משוגע ב"מ יחרוג אותו? הוא יודע שעוד מעט יכנס לו שכל. ובפרט שיש כמה צדיקים וחסידים ולמדנים בעם ישראל. (עיי' בעלון מס' 67 אותיות ד"ה).

בית ההוראה כסא רחמים
בנשיאות מרן רבי רבנו מאיר מאזוז שליט"א
מנהל אגודת בני נשא ליכ"ר
02-5353-383
שעות פעילות בית ההוראה: א' - פ' 12:00-24:00 | ז' ו' 12:00-24:00 | ח' 12:00-24:00
בית ההוראה
ספרות
דרשות
אולמות

נשים חייבות בקידוש והבדלה

יג. מה זה זכור בפה? שגם הנשים חייבות בזה, ואפילו שזה מצות עשה שהזמן גרמא, כי הוקש זכירה לשמירה, כמו שבשמירה צריכות לשמור את השבת כי הם חייבות בכל מצוות לא תעשה, גם בזכירה מצוות להזכיר את השבת. הרב עובדיה ע"ה (בשו"ת יביע אומר ח"ד חאו"ח סימן כ"ג) כתב תשובה ארוכה בזה, שהזכרת הקידוש זה גם בכניסה וגם ביציאה, זכור בכניסת השבת וזכור ביציאת השבת. **לכן אם הבעל לא נמצא בבית כי הוא מגויס או מכל סיבה שתהיה, האשה יכולה לעשות הבדלה. היום מכניסים להם בראש שאשה ששונה מכוס ההבדלה יצמח לה זקן... אבל לא יצמח לה כלום, זה סתם דמיונות שוא.** המגן אברהם (סימן רצ"ו סק"ד) כתב שאשה לא תשתה מכוס הבדלה, כי לפי דעה אחת עץ הדעת שאכל אדם הראשון היה גפן (ברכות מ' ע"א), וא"כ לא מתאים שתברך הגפן במוצאי שבת. אבל זה רק מנהג בעלמא, ולכן כאשר אין ברירה האשה תעשה הבדלה ותשתה רביעית ותברך ברכה אחרונה ותעשה הכל. ואין הבדל בין זכור לשמור בזה.

בא"י אין לספרדים לברך על ההלל בר"ח

יד. יש כאלה חושבים שיהדות ג'רברא זו יהדות שירדה מהשמים. ולאחרונה היתה כתבה על ג'רברא בעיתון חרדי, ואח"כ מישהו שלח אליהם מכתב והדפיסו אותו, והוא כותב שם שיהדות ג'רברא זה אשכנזים. איך הגעת לזה? **דבר ראשון**, שמברכים על ההלל בראש חודש (ברית כהונה מערכת הרי"ש אות ה'), וזה מנהג האשכנזים. **דבר שני**, שמברכים על הדלקת נרות אחרי ההדלקה (ברית כהונה אר"ח מערכת השי"ן אות ב'), וזה מנהג האשכנזים שכתב הרמ"א (סימן רס"ג ס"ה). **דבר שלישי**, שלא עושים נשיאות כפים כל יום אלא רק בשבתות וחגים בלבד (ברית כהונה הנו"ן אות א'), וזה מנהג האשכנזים. (ואולי עוד דבר רביעי ושכחתי אותו). אבל כל הקושיות שלו שטויות והבלים. קודם כל לגבי ההלל בראש חודש, רוב העדות הספרדיות היו מברכות על ההלל, והמנהג בתונס ובמרוקו היה ככה¹⁹. הרבה חכמים שהגיעו לארץ ממרוקו ומתונס אומרים בכח "אנחנו מברכים על ההלל בראש חודש". אמנם לא עושים ככה, אבל הם עקשנים קצת מה נעשה להם?...

הברכה על הדלקת נרות השבת

טו. דבר שני על הדלקת נרות, **אמנם מרן בשלחן ערוך** (סימן רס"ג ס"ה) **לא כתב בפירוש שמברכים לפני ההדלקה**, כי אם היה כותב בפירוש לא היה שום ספק בזה. **אבל ככה מוכח מדבריו בבית יוסף** (שם). הרמב"ם (פ"ה מהלכות שבת ה"א) כותב בפירוש "מברך לפני ההדלקה אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של שבת"²⁰. ומרן סתם כי היה פשוט לו הדבר הזה. **אבל בא הרמ"א שם וכתב שצריך לברך לאחר ההדלקה**, אבל לא כתב שיש נוהגים לברך לפני ההדלקה ואנחנו נוהגים אחרת, אלא כתב בפשיטות את המנהג שמברכים אחרי ההדלקה, וקיבלו דבריו כהלכה למשה מסיני. ולא רק זה, אלא שגם הרב חיד"א (מחזיק ברכה שם סק"ד) כותב שבלייל שבת הברכה של הנרות אחרי ההדלקה. כנראה חשבו שזו חומרא כי אחרי שבירכה על ההדלקה כבר קיבלה שבת ואיך תדליק אחרי זה? **אבל ההלכה לא ככה.** והרב עובדיה ע"ה כתב כמה תשובות ונלחם על זה, והסביר כמה פעמים את זה (שו"ת יביע אומר ח"ב חאו"ח סימן ט"ז, ח"ו חאו"ח סימן מ"ח אות י"א, ח"ט חאו"ח סימן כ"ד, שו"ת יחווה דעת ח"ב סימן ל"ג ועוד)²¹. אמנם הרב (שו"ת יחווה

19. פעם שאלו את מרן רבי כלפון ע"ה: אתה אומר שאי אפשר לעשות נגד מרן להקל אלא רק להחמיר, וא"כ איך אנחנו בג'רברא נוהגים שהחזן מברך "לקרוא את ההלל" בראש חודש? והרי מרן אומר שאסור לברך. ענה להם: **מרן לא אמר שאסור לברך על ההלל בראש חודש, אלא כתב שהרמב"ם** (פ"ג מהלכות חנוכה ה"ז) **סובר שלא לברך ובארץ ישראל נוהגים כמותו.** אבל אם נלך על "פ"ה הכללים הרגילים הרי הרי"ף (שבת דף "א ע"ב מדפי הרי"ף) והרא"ש (ברכות פ"ב סימן ה') מתיירים לברך, וא"כ בג'רברא לא נהגו כמו הרמב"ם (שו"ת שואל ונשאל ח"ב אר"ח סימן כ"ט).

20. הרמב"ם יש בו משהו מיוחד שלא משאיר אותך בספק בכלל. פעם בילדותי אמרתי **לאבא ע"ה** שבפסח שני אוכלים קרבן פסח בליל ארבעה עשר באייר, ואמר לי: מה פתאום? בליל חמשה עשר. אמרתי לו: כולם יודעים שבי"ד באייר לא אומרים בו תחנון, ואילו בלילה כבר אומרים תחנון. התווכחתי על זה, ואמר לי: בוא נפתח את הרמב"ם. פתחנו את הרמב"ם בהלכות קרבן פסח (מנין המצוות אות ו'), וראינו שכתב שם: **"לאכול מצה ומרור בליל ט"ו באייר"**. אבא אמר לי: **אתה רואה איך הרמב"ם משחרר ("פדח" בערבית) ומגלה את הכל, לא מעלים ולא מסתיר כלום**, אלא אומר לך את המציאות. **למה בארבעה עשר אנחנו לא אומרים תחנון? כי באותו יום מקריבים את הפסח, אבל האכילה בלילה.** והרבה טועים בזה. (וע"ע בספר מגדולי ישראל ח"א עמ' ס"ח).

21. כאשר אמרו לו "אנחנו במרוקו נוהגים אחרת", ריד עליהם: הנשים במרוקו עמי הארץ, אוכלים בלי ברכה, בהמות האלה. אבל אמר ככה בשעת כעס ולא התכוון לומר כאלה דברים, אלא לומר שזו טעות להלכה.

דעת שם) מביא ראייה ממאמר מרדכי (סימן רס"ג סק"ד) שהמנהג לברך לפני ההדלקה. אבל באמת ממאמר מרדכי לא כתב שהמנהג ככה, אלא שע"פ הדין צריך לברך לפני ההדלקה. ואפילו אם היה אומר שככה המנהג, הרי הוא היה בקהילה קטנטונת בצרפת "קראצפאנטרס" (אמנם היום אין יהודים שם אבל היא קיימת עד היום הזה), וכי נבנה על מנהג כזה?! והרי הרב חיד"א (שם) וכן איש חי (ש"ב פרשת נח אות ח') וחסד לאלפים כותבים אחרת. (וע"ע בקובץ ויען שמואל חלק י"ט סימן י"ז). לכן אל תוכיח מזה שג'רברא אשכנזים, כי הם מסכנים לא אשכנזים... אלא מבטאים עי"ן וחיי"ת וקו"ף ומבטאים הכל.

"הטבת חלום" בברכת כהנים בשבת

טז. הדבר השלישי שלא אומרים ברכת כהנים רק בשבתות ובחגים, אמנם זו אמת, אבל לא בגלל שהם אשכנזים אלא בגלל שהם טרודים בעבודה, "על המחיה ועל הכלכלה", ואין להם זמן אפילו שתי דקות שעושים נשיאות כפים, "הרצים יצאו דחופים בדבר העבודה" (ע"פ אסתר ג' ט"ה), ואין להם ברירה אחרת. וא"כ איך אפשר להביא ראייה מזה?! השבוע למדתי משהו בזה, **אדם שחולם כמה חלומות במשך השבוע ונפשו עגומה עליו ורוצה לעשות "הטבת חלום"**²², **אומר נוסח מסוים בשעת נשיאות כפים.** פעם הייתי אומר את זה, אבל אני לא יכול להגיד כל פעם את הנוסח הזה, אז בשבת הייתי אומר על כל השבוע. **אח"כ ראיתי להרב מגן אברהם** (סימן קכ"ח ס"ק ע') **שכותב שאסור להגיד בשבת "רבונו של עולם"**, משום שאתה מבקש דברים בשבת, ואסור לשאול צרכיו בשבת. אמנם היה לי פשוט שמותר להגיד את זה, שהרי אדם יכול אפילו להתענות תענית חלום בשבת (ש"ע סימן רפ"ח ס"ד), וכי לא יכול לומר כמה מלים על החלום?! אבל כיון שמגן אברהם אמר אחרת הפסקתי לומר את זה. והנה השבוע ראיתי **בחזון עובדיה-ט"ו בשבט וברכות** (עמ' שפ"ה-ה שפ"ו) **שכותב שאפשר לומר את זה בשבת, ורבנים גדולים אמרו את זה, ולא כדעת מגן אברהם. לכן כל מי שיש לו דמיונות, פעם בשבוע או פעם בחודש בשעת נשיאות כפים, יאמר את הנוסח הזה.** הרב ברוך אפשטיין זצ"ל כתב ספר על התפלה "ברוך שאמר" (ברוך שאמר - ברוך התחיל לומר), וכותב שם (תפלות השנה עמ' שמ"ה): **אנחנו האשכנזים עושים נשיאות כפים בחגים בלבד**, ולכן בודאי שיש לך מחג לחג יותר מחלום אחד בלבד, **וא"כ אל תאמר חלום חלמתי אלא "חלומות חלמתי"**, כלומר הרבה חלומות (חכם אחד כתב ספר מלא חלומות שלו וקרא לו "אשר חלמתי"). אם החלומות טובים ונפשך לא עגומה לא צריך לעשות את זה, אבל בכל זאת אולי יש משהו בזה, לכן בחגים תאמר "חלומות חלמתי". **אבל אם אתה עושה פעם בשבוע תגיד "חלום חלמתי"**.

"על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו"

יז. בקידוש של יום שבת אומרים מזמור לדוד ה' רועי, ואח"כ אומרים: אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וכו', אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ, והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דיבר. ושמרו בני ישראל את השבת וכו'. וממשיכים: "על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו". שאלו את **רבי יוסף חיים** ע"ה (שו"ת רב פעלים ח"א סימן י"א): הרי מה שאומרים "על כן ברך ה' את יום השבת ויקדשהו" זה חצי פסוק (בשמות כ' י"א), ואסור לחלק פסוק לשתיים, שהרי **"כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן ליה"** (מגילה כ"ב ע"א). **והוא חידוש כלל בזה, שאם יש אתנח בפסוק אז החלק השני נחשב כפסוק בפני עצמו ואפשר לחלק אותו.** וכנראה הכלל שלו אמיתי, כי יש הרבה מקומות שאי אפשר

22. ולא צריך ללכת לאיזה "עיראקי" שייאמר לו במשך חצי שעה: חלמא טבא חזית, חלמא טבא חזית, חלמא טבא חזית. שלוש שלומות שלש פדיות וכו' (עיין ברכות נ"ה ע"ג). אלא יש דרך פשוטה מאד בלי לספר לאף אחד, שבאותו יום בשעה שעושים נשיאות כפים בתפלה, אומר את הנוסח: רבונו של עולם, אני שלך וחלומותי שלך. חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא, בין שחלמתי אני לעצמי ובין שחלמו עלי אחרים, ובין שאני חלמתי על אחרים וכו', אם טובים הם חזקם ואמצם כחלומותי של יוסף הצדיק, ואם צריכים רפואה רפאם כמי מרה ע"י משה רבנו וכמי יריחו ע"י אלישע וכו'. **וכשם שהפכת קללת בלעם הרשע לברכה, כך תהפוך כל חלומותינו לטובה ולברכה.** בנוסח הזה יש כוונה עמוקה, אבל אנשים לא מבינים וסתם אומרים את זה, איך אומר יחזקאל הנביא? "והגן להם כשיר עגבים יפה קול ומטיב נגן, ושמעו את דבריך ועושים אינם אותם" (יחזקאל ל"ג ל"ב). בהתחלה אמר "רפאם" ופתאום אומר "כשם שהפכת", הרי כבר אמרת לרפא אותם, "רפאתי למים האלה" (מלכים ב' ב' כ"א)? אלא יש שלשה סוגים של חלומות, יש חלום טוב ומתפללים שיתקיים, יש חלום שצריך רפואה ומתפללים שירפא אותו כמו מרים מצרעתה וכו', **ויש חלום רע שצריך להפוך אותו לטובה, אבל מוסד התפלה לא רצה לומר שאם זה חלום רע תהפוך אותו**, ולכן אמר: **וכשם שהפכת קללת בלעם הרשע שכולה רעה לברכה, ככה תהפוך כל חלומותינו לטובה ולברכה.**

לא להכניס עיתונים פסולים וכ"ש אייפון

כא. אדם צריך לדעת "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר ט"ו ל"ט), לא להסתכל בכל דבר בעולם, ולא להכניס הביתה עיתונים פסולים, כי זה רעל. ו"אייפון" על אחת כמה וכמה. כאשר יש לך איזו חמדה תסגור את העיניים, "אין חוצץ בפני התאווה כעצימת העיניים" (עיין בספר אסף המזכיר ערך אין חוצץ). ובפרט בימים האלה ימי השובבי"ם²⁹. ובזכות זה הקב"ה יקבל את התפלות שלנו. **לכן כל אדם ישתדל ויתפלל לקב"ה שהבנים והנכדים שלו יילכו בדרך טובה, וכן יהי רצון ונאמר אמן.**

מי שברך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, אלה ששומעים בבית הכנסת, אלה ששומעים ב"קול ברמה", ואלה שאח"כ קוראים בעלון "בית נאמן". הקב"ה ימלא כל משאלות לבם לטובה, בבריאות אינתה והצלחה רבה, ויראו הרבה נחת מילדיהם בנייהם ונכדיהם, ונזכה לגאולה שלימה במהרה בימינו, אמן ואמן.

ואמרת לי: החוצה, מה השגעון והטירוף הזה?! אחד אחר אומר לי: איך אתה מדבר נגד פלוני שמחזיר בתשובה? ומכניס את הרגל שלו מבעד הדלת כדי שלא אוכל לסגור אותה. אמרת לי: אדוני, אני מדבר ואם לא טוב בעיניך אל תשמע אותי.
 29. פעם הייתי בפריז בזמן השובבי"ם, ואמרו לי שעושים תענית דיבור שם. התפלאתי שעושים תענית דיבור במקום כזה. הרב עובדיה ע"ה היה אומר: "אני שמרתי ארחות פריז" (תהלים י"ד), כי הרבה פרוצים שם. הלכתי לשם, וראיתי בית הכנסת מלא אנשים שקוראים תהלים והכל. אמרתי להם: אתם תוניסאים, וידוע שבתונס באה צרפת והחריבה הכל ע"י האליאנס וכו', למה עשו את זה משמים? אלא זה "זריקת חיסון" שתגברו על ההשפעה הטמאה בפריז, שנאמר בתהלים "כי בחנתנו אלקים צרפתנו כצרון כסף" (תהלים ס"ו י), "כי בחנתנו אלקים" - בחנתנו גימטריא תונס, "צרפתנו כצרון כסף" - שהבאת אותנו לצרפת ואנחנו זכים וצרופים שם. בצרפת אתה יכול לדבר עם בני אדם אפילו חילוניים בנחת ובשכל, והם מוכנים לשמוע הכל. ואילו במקומות אחרים מסכנים עבר עליהם מאתים שנה של גזירות וצרות ושואה והשכלה, וכבר אי אפשר להחזיר אותם. אבל כמה שאפשר להציל אפילו נפש אחת מישראל, כל העולם לא שוה את הנפש הזאת.

י"ד). אבן עזרא שם כותב שיש הרבה שואלים: איך אפשר לצוות לא לחמוד? והרי אדם רואה דבר, חומד אותו, מה לעשות?! והוא מסביר בטוב טעם את זה, שאם אדם רואה בת מלך והוא חומד אותה, האם עולה בלבו שפעם יקח אותה לאשה?! הרי מרחק גדול בינו לבין בת המלך, וממילא מסיח אותה מדעתו. לכן אתה צריך לדעת כל דבר לא שלך אל תחמוד אותו. זו הבעיה שיש לנו בימי השובבי"ם ובכל השנה כולה. ובמיוחד שיש היום כ"כ הרבה דברים שמחריבים בתים, כי בחוץ לארץ אפילו שיש פושעים הם נזהרים ושומרים עצמם מאשת איש, ואילו כאן "חרדים" ואתה לא יכול להיות בטוח בהם. "מנע רבים מתוך ביתך ולא הכל תביא ביתך" (יבמות ס"ג ע"ב), זה מאמר של בן סירה ששואה מליונים. אם אדם רוצה להיפגש איתך, תאמר לו: אדוני, בוא ניפגש במשרד או בבית הכנסת (אם זה דברי תורה) או בבית קפה²⁶, אבל לא להכניס אנשים הביתה, כי לפעמים הם פושעים או גנבים. והיו מקרים כאלה באשדוד וגם בבני ברק²⁷, לכן אל תכניס אנשים הביתה. יש פתגם בערבית "אל תכניס לביתך אלא רק חטה ושעורה", כי אתה לא יכול לדעת מי הם בני אדם האלה²⁸.

26. כך נהג רבי שמואל עידאן ע"ה, שהיה מארגן בבית-קפה בתל אביב את הפגישות של יהדות יוצאי ג'רבא, ואם רוצים לשלוח חבילות שלוחים עם מוניית "יעד דרומה" שהיו שם. (הוא אוהב את הדרום כל הזמן, ג'רבא בדרום ועשו חנות חיי הדרום, ועלון שנקרא הד הדרום, "דר-רום").
 27. אחד סיפר לי שמישהו עשה חוג של בעלי תשובה בבית, ובא אחד מבעלי התשובה והחזיר את אשתו בשאלה, והרס לו את כל הבית. וגם באשדוד היה מקרה כזה, שוטה אחד שרצה להוסיף שעות לכן שלו בכיתה ד', הלך לתלמוד תורה של חסידים ואמר לאחד הרבנים שמלמד את בנו: אני מחפש מורה לילד שלי כי אני לומד דף יומי, אמר לו: אני טוב בשביל זה. הוא ראה שהרב הזה חסיד עם פאות עם זקן עם ציציות ועם כובע (ראשי תיבות "כולם בחכמה עשית"), וא"כ הכל בסדר. אבל תוך ששה חדשים הרס לו את הבית, ואשתו בת צדיקים וחסידים נתגרשה מבעלה, והרשע רצה לקחת אותה לאשה, אמרת לי: לך לבית דין ותאמר להם שזה רשע מרושע. אח"כ חיפש אשה אחרת. 28. פעם אחד עמד על ידי הדלת ואמר: יש לי שאלה, אמרת לי: תגיד מה השאלה, אמר לי: אני רוצה להיכנס לבית. נכנס ואמר לי: אני צריך שלש מאות שקל דחוף! אמרת לי: למה שלש מאות שקל דחוף? אתן לך מאה שקל ותמשיך לחפש אצל אחרים. אמר לי: אני לא זז מכאן, אמרת לי: אם ככה לא תקבל גם פרוטה אחת. בסוף נתתי לו מאה,

פינה זו בחסות
אפיקים
 מרחוק סינן מים

מיניבר נעם 1 המהודר לשבת - בלי שאלות!

אלה:
 אלוני השגף השבט בקריאת הגהי'א'ים השכונ'א'
 וקיב'א חטיף טעים שיש בגוכו כרטיס ג'יורד (ששוק או מאד).
 אחוה הקדוזה ראגה זאג ושאלה
 האק מוגר אטאל חטיף זה או אלוני הוא חוקצה
 שהא כסיס אכרטיס ג'יורד?

תשובות יש לשלוח למייל: israel@afikim-water.co.il או לפקס: 02-5807576
 בין הפותרים נכונה תוגרל מכונת קפה איכותית!

הוכח בפתרון החידה:

דוד נחמן קריספין
 אלעד

תשובה
 לשאלת יתרו

אין חל חיוב קידוש קודם תפילת שחרית ומשום כך מותר לשתות אז מים, תה וקפה ואין צורך בקידוש כמבואר בשו"ע (סימן רפ"ט סעיף א'). וכן הוא הדין גם בנשים שנוהגות להתפלל בקביעות שחרית שאין חובת קידוש חלה עליהן קודם תפילתן. וכ"פ בכף החיים (אות ע"ב), וכ"פ פ"מנחת אהבה (ח"א ע"ב קל"ח). וע"ש. וע"ע בחו"ע שבת-ב עמוד קס"ו והלאה.

נעם

בנדק ואושר לשימוש ע"י בד"ץ מהדרין | כ-40 כוסות מים רותחים | בטיחותי במיוחד לילדים!

8510*

מבית
אפיקים
 מרחוק סינן מים

אולם תצוגה חדש! גבעת שאול 40 ירושלים

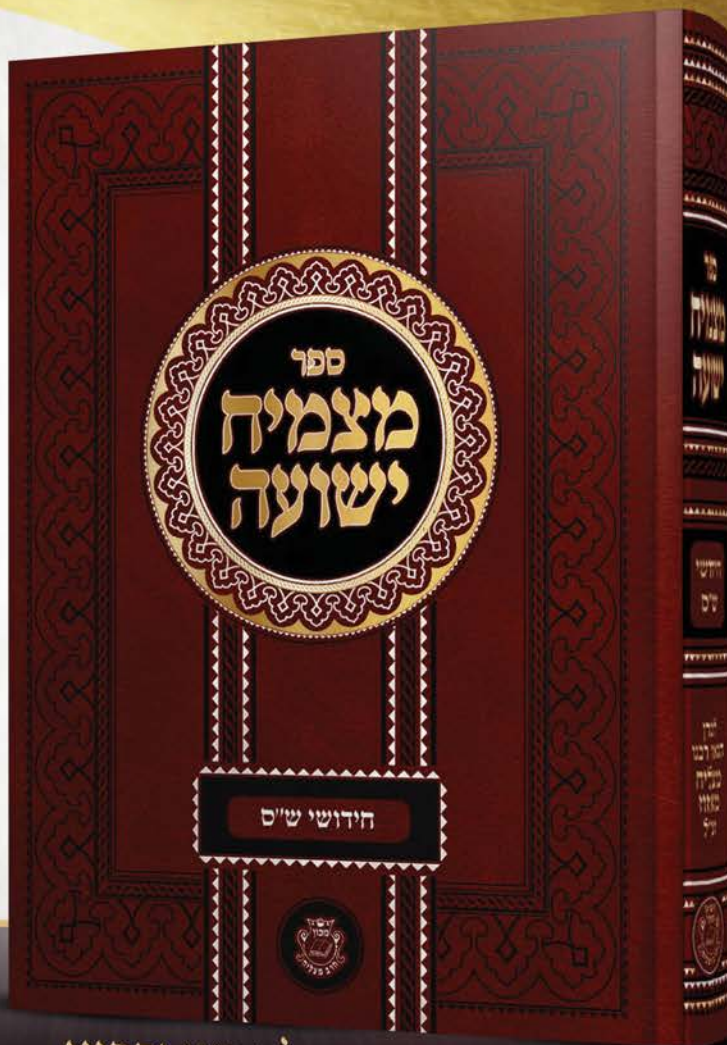
זורם ברגע אחד

אנו שמחים לבשר לעולם התורה
על הוצאתו לאור של
ספר "מצמיה ישועה"

מצמיה ישועה

מהקדמת מרן רה"י הגאון הגדול
ר' מאיר מאזוז שליט"א בן הגהמ"ח:

” וגם הידושי
הגמרא שלו כתובים
בדיוק עצום ובעיון
נמרץ שנוקב ויורד עד
התהום ”

בעקבות תרומה שנתקבלה לזיכוי הרבים
כולל או אוצר ספרים המעוניינים לקבל סט אוצר ההלכה
ללא תשלום
נא להעביר מכתב בקשה חתום ע"י ראש הכולל או מנהל אוצר הספרים
בצירוף מס' טלפון. לדוא"ל: barakdanit@gmail.com

מחיר
מבצע

לרגל ההוצאה
ולרגל הילולת
הגה"ק מרן
ה"איש מצליח"

45 ₪
בלבד

הידושי ש"ס, למרנא ורבנא,
מר דיינא, דנחית לעומקא דדינא,
גאון ישראל וקדושו, נוד אלקיו על ראשו,
כמהר"ר מצליח מאזוז זצ"ל הי"ד
ראב"ד בתונס, מייסד וראש ישיבת "כסא רחמים" ספרדית בתונס.

הספר נדפס מעצם כ"י המחבר, אשר היה ספון עשרות שנים עד לפענוחו
והוצאתו לאור בתוספת מקורות ביאורים והערות ע"י מכון "הרב מצליח"

הפצה ראשית: ישיבת "כסא רחמים" רה" הרב עוזיאל 26 בני ברק 03-6714821 | 050-4158565

מר מצליח עסיס
050-5304426
ר' אמיר כהן
050-4128940

נתיבות
הרב יהודה חדאד
רחוב בר אילן 39
08-9931543

ירושלים
"בית האוצר העברי"
רחוב אגריפס 2
02-6243536
נידם משה
הפצת ספרי קודש
02-5400902

בני ברק
"תורה וחיים"
רחוב בן יעקב 8
03-6779433

מי בתמונה?

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של סרן ראש הישיבה שליט"א לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גליון 103

ידע ידע

א. בתונס נוהגים שמי שעולה להפטר, לפני שהוא קורא את הפסוק האחרון, כלם קוראים אותו במקלה, ואחר כך הוא חוזר על זה (ואמרו לי שגם במרוקו נוהגים כן). למשל בהפטר של פרשת ויחי, כלם קוראים: "ושלמה ישב על פסא דוד אביו ותפן מלכתו מאד" (מלכים א' פרק ב' פסוק י"ב), והוא חוזר על זה. לפנה נהגו כן? לפני עשרים שנה (בחודש חשוון תשנ"ח) חכם אחד ממרוקו אמר לי שפעם היו קוראים את ההפטרות מתוך ספר תנ"ך, ולא כמו היום שיש ספר הפטרות לבד. היום מחזירים את המנהג הזה לקרא מתוך תנ"ך, ויש ספר ענק של ההפטרות שבין הפטרות כתוב שאר התנ"ך באותיות קטנות מאד. ככה עדיף, ובש"ת יתחיה דעת (חלק ה סימן כ"ו) כתב על זה, אז הקורא מתחיל ממקום מסוים ולא יודע איפה לסיים, והוא יכול לגמור את ספר מלכים כולו... מה עושים לו? אז קוראים את הפסוק האחרון במקלה, כדי שידע שזה הפסוק האחרון. אבל מה המקור למנהג הזה? מצאתי ב"אבנודרהם" (סדר הפרשיות וההפטרות), שמביא שם כמה שמועות על ההפטרות, ומהם כמה מנהגים שנשתפכו במשך הדורות. והוא כותב שכאשר נפטר חכם גדול של הדור, אז היו קוראים בשמואל הנביא: "צלה כבוד מישאל אל הלךח ארון האלקים" (שמואל א' ד' כ"א), והביא מעוד ספר שכאשר נפטר רב שריא גאון אביו של רב האי (נפטר לפני אלף וישיים שנה, בשנת ארבעת אלפים תשע"ז), קראו פרשת פנחס "יפקד ה' אלקי הרוחות לכל בשר" (במדבר פרק כ"ז פסוק ט"ז), וקראו את ההפטרות האות "ויקרבני ימי דוד למות", וקשהגו לפסוק האחרון קראו כל הקהל: "והיא ישב על פסא שריא אביו ותפן מלכתו מאד", במקום מה שכתוב בפסוק. מה הפרוש? וכי הם החליפו את הפסוק? אלא כאשר הצבור אמרו את הפסוק במקלה הם קראו על פי המאדע, "והיא ישב על פסא שריא אביו", ואחר כך פשוט קורא על הפסוק הוא קרא את הפסוק כמו שצריך, "ושלמה ישב על פסא דוד אביו". ומכאן רציה למנהג הזה.

ב. השם חנון שמופיע בגמרא, כלם מבטאים אותו חנון. אבל פעם אבא זצ"ל הראה לי תשובה בספר דבר שמואל (סימן רמ"א) שכותב לומר "חנון" ולמרות שמצאנו בפסוק חנון בשני קמצים (ירמיה פרק ל"ה פסוק ד', ועוד), אבל בגמרא קוראים חנון קמץ-צירי. וככה המסורת בזה. ומצאתי לו רציה, שלפעמים בגמרא במקום אחד כתוב "חנון", ובמקום אחר כתוב "חנון". ומזה מוכח שהגון צירי [שהאות י"ד במלה "חנון" מלמדת כן]. (גליון 99 הערה 3).

למון הספר

הגאון ר' יצחק בוחניר זצ"ל והגאון ר' אליהו גז זצ"ל

בשבוץ הזה ובשבוץ הבא חלים ימי הפטירה של שני הרבנים שלמדתי אצלם. בכ"ו בשבט פטירת מורי ורבי רבי יצחק בוחניר זצ"ל. הוא כתב ספר "ויאמר יצחק" על הגמרא והשלחן ערוך, וגם דרשות כי היה דרשן מעלה, ויש לו עוד ספר "בני חיי" לזכר בנו רבי חיים בוחניר. אני עבדתי על הספר שלו "ויאמר יצחק" בחייו, והוצאנו אותו לפני כמה שנים בגרפא. אחר כך הוא קבל שתוק ואני כבר הייתי בארץ, אז הביאו אותו לקאן לבית חולים לאנשים משתקים "מלבן" (ברחוב אוסישקין בבני ברק), ובליל כ"ו בשבט תשל"ה ראיתי בחלום שהוא נפטר (ואני הייתי חולה פי זה היה שנה אחרי שנפלת), ולמחרת אמרו לי שבאמת הרב הלק לעולמו. כנראה היה קשור. והוא נפטר בגיל ששים. וגיוס כ"ח בשבט פטירת מורי ורבי שלמד אותי עיון בגליונותי רבי אליהו גז זצ"ל, הוא למד אצל הרב מחבר "שלמי תודה" - רבי שלמה דאנה זצ"ל, שהוא תלמיד תלמידו של ה"משמרות כהנה" [=ספר עמק על הש"ס שכתבו מן הגאון רבנו אברהם הכהן יצחקי, נפטר לפני כמהה וחמשים שנה]. פעם (בשנת תשי"ג) ספר לנו הרב שלי שהוא היה לומד בבית ליד החלון, ובחופץ עבר מורו ורבו רבי שלמה דאנה ה"שלמי תודה", ושמע אותו מסביר את הגמרא לבדו. למחרת השלמי תודה פגש את אביו של הרב, ואמר לו: "בנוך יצא תלמיד חכם, שאל אותו: איך אתה יודע? בנבואה?" אמר לו: "כי הוא מסביר דברים כעל פה, וכתוב 'כי חיים הם למצאיהם' (משלי פרק ד' פסוק כ"ב) - למצאיהם בפה (עירובין דף נ"ד עמוד א'). היה לו עיון זה מיוחד, ואבא זצ"ל היה אומר לי: כל מה שלמדתי אצל רבנים אחרים לא מגיע למה שלמדתי שנה אחת אצל רבי אליהו גז, כי היה לו עיון זה וקולע אל השגרה. הרב פינסון זצ"ל מספר שהוא היה אצלו חודש לפני פטירתו, ושאל אותו: "מה כבודו עושה?" אמר לו הרב שלי: "אנכי הלק בדרך כל הארץ" (מלכים א' פרק ב' פסוק ב'), הוא לא התפון לומר שהוא עומד למות אלא שעולה לארץ ישראל. אבל "ברית כרונה לשפתים" (מועד קטן דף י"ח עמוד א') [שמשמעות המשפט שאמר, שהוא הלק למות], ואחרי חודש הוא נפטר בצרפת, בחודש שבט תשכ"ז קצת לפני מלחמת ששת הימים (אני עדין הייתי בתוסס), והוא בן שבעים ואחת.

הלכה נאמנה

אדם שהביאו לפניו פרי וברך עליו, ואחר כך הביאו לפניו פרי אחר יותר חשוב ממנו, מה יעשה? לפי הרשב"א (בחידישויו לברכות דף מ"א עמוד א') מברך עוד פעם על הפרי השני, לפמה? כי אינו בדין שפרי פשוט יפטר את הפרי החשוב, ואמנם הפרי החשוב הגיע אחריו זה והוא אותה ברכה, אבל כיון שהוא חשוב יותר אז תברך עליו עוד פעם. אבל הפך החיים (סימן ר"ו ס"ק ט"ל) ד"ק מדבר בספר חסידים לא כך (כי כתוב בספר חסידים (סימן תתמ"ז) שאם הביאו לה פרי וברכת עליו, ואחר כך הביאו לה פרי יותר ממנו, תתחיל לאכל ממה שברכת עליו, ולא תאמר שעקשתי הגיע פרי יותר חשוב ואכל אותו. ואם הוא סובר כמו הרשב"א,

הרי צריך לומר שיברך פעמים על הראשון ועל השני, כי אי אפשר שהברכה על הפרי הראשון תפטר את הפרי השני החשוב יותר. אלא משמע שהוא לא סובר כן. וגם מן שגבית יוסף (חלק אורח חיים סימן ר"ו) הביא דעת הרשב"א, לא הביא אותו בשלחן ערוך, וסתם דבריו שאם ברכת על פרי אשה פוטר פרי אחר גם חשוב יותר. ומסתבר כן להלכה וכמו שכתב פה החיים, שלא יברך שוב. אבל לכתחלה תבון על כל מה שביאור לה, ואל תפניס למחלקות. (גליון 100 אותיות י"ז, ח. ושם ביאר מרן שליט"א שמסתבר שלא לברך פעם נוספת, אף שהבן איש חי (שנה ראשונה פרשת בלק אות ט') והרב עובדיה (בחזון עובדיה ברכות עמוד ק"פ) והרב משה לוי (בברכת ה' חלק ג' פרק ט' סעיף ב') פסקו שיש לברך, ראה שם).

חיזה

באיזה תאריך אוכלים את קרבן פסח שני?

תשובה לחיזה נמצאת בעלון הנוכחי

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלושה 21 (חובה לציין שם וכתובת) נא לשלוח התשובות עד יום שני כ"ב

פתיחות מאת אילון קודא:

מתרון במתנות: הגאון רבי משה בן עובדיה שליט"א רב שכונת מילה והור"ח הדיין ר' מיקיאל נסים חיים מודא שליט"א עם רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א הוכיח: בניסוח חסון - אשקלון

מתרון החיזה: מ"ה, ארבעה מילים, שהם שלושה מתחמת, ומתחילים באות ש"ן, ומה הקשר ביניהם? שבוטל שועל ושפיון, ששיניהם מין שעורה. הוכיח: בן ציון פרידמן - בני ברק

מד"ט לידידתו חבר מערך ההפצה ר' יצחק עטיה הי"ו לרגל היכנס בנועם עול תורה ומצוות. שתרוו נחת ממנו עם שאר אחיו מתוך עושר ואושר ובריאוו. כעתירת מערכת "בית נאמן"

לתרומות וחיזוק העלון הקדוש < בנק דיסקונט סניף 128 מס' חשבון 703575